

*Романова Н. В.,
докторка філологічних наук, доцентка,
професорка кафедри німецької та романської філології
Херсонського державного університету
<https://orcid.org/0000-0002-7444-3811>*

СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОЛОРОНІМУ *BUNT* (НА МАТЕРІАЛІ КАЗОК ФРІДИ ШАНЦ)

Анотація. Статтю присвячено пам'яті популярної німецької письменниці та перекладачки першої половини минулого сторіччя Фріди Шанц (1859–1944). У її творчому доробку понад 60 одноосібних і у співавторстві творів для дітей та юнацтва (1883–1929). Особливу увагу акцентовано на семантиці колороніму *bunt*, яка в текстовій тканині набуває певного філософсько-естетичного значення, вказує опосередковано на протистояння зовнішнього вигляду бідних і заможних, старого і нового світу, земного і позаземного життя, а також маніфестує яскравість сільської флори і (гірської) фауни, сільського буття і побуту, дії і процеси міфічного світу. Бере участь у творенні ідеальних образів щасливого дитинства напівсироти, материнської любові та працюючої жінки. Поява «ідеальних образів» зумовлена бурхливими соціально-економічними й політичними змінами. З'ясовано, що строкатий колір нашаровується на кольори веселки та візерунок гірської гадюки, однак не враховує їхні відтінки. Посідає проміжний щабель між зеленим і коричневим кольорами. Висвітлено узуальні значення сучасних утямків «*bunt*» у німецькій мові та «строкатий» в українській мові. Простежено національно-культурні відмінності, відповідно. Констатовано, що узуальне значення *bunt* є більш широким, ніж його текстове значення у першій половині ХХ століття. Методом суцільного вибирання отримано 27 випадків уживання *bunt* і його похідних. Емпіричний матеріал – оцифровані в межах німецького проекту «Гутенберг» 19 автентичних казок письменниці, що входять до збірок «*Unter der Tanne*» (1904) та «*Der flammende Baum. Neue deutsche Märchen*» (1916). Семантику колороніму *bunt* систематизовано й угруповано в чотири лексико-семантичні підкласи: «1. Люди», «2. Навколишній світ», «3. Штучні речі», «4. Дії, процеси». Результати дослідження доводять актуальність лексико-семантичних підкласів 3 і 2 та потенційність лексико-семантичних підкласів 4 і 1. Підтверджено ідею семантичного зв'язку мови з позамовними й мовними чинниками. Частиномовна класифікація феномену еквівалентна повнозначним частинам німецької мови: прикметник, займенник, дієслово (особлива форма), прислівник та неповнозначним: означений артикль чоловічого роду, однина, називний відмінок.

Ключові слова: Фріда Шанц, строкатий, казки, семантика, колоронім *bunt*, лексико-семантичний підклас.

Постановка проблеми. Заявлена в титулі статті проблема вивчена, з одного боку, фрагментарно [1; 2], з другого, недостатньо [3; 4; 5], що визначає її доцільність. Традиційне виозначення строкатого кольору в німецькій лінгвокультурі апелює до всієї палітри кольорів, а не лише чорного й білого, багатобарвності, метафоричності, хаотичності, невпорядко-

ваності [6, с. 217], українській – до різних кольорів, яскравих малюнків (про тканину), різнобарвного оперення та тропеїчності [7, с. 575]. Отже, строкатий колір є національно забарвленим, варіаційним, синкретичним, okazіональним, потребує контексту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Осмислення кольору вітчизняними й зарубіжними мовознавцями корелює з історією, культурою, психологією, способом життя етносу. Пригадаймо праці А. Вежбицької, Г.А. Губаревої, П. Кей, Т.Б. Козак, Л. Лисиченко, Л. Маркс, Д. Робертсон та ін. Цитовані дослідниці й дослідники реконструюють історичне минуле відповідних національних лексем, інтерпретують структуру й лексичну семантику, окреслюють символіку, декодують функціонування і функції, відшуковують паралелі між спорідненими й неспорідненими лексемами, класифікують способи перекладу, виявляють преференції авторів тощо.

Мета дослідження – з'ясувати семантичні особливості колороніму *bunt*.

Виклад основного матеріалу. Фріда Шанц (1859–1944) – відома німецька письменниця, перекладачка першої половини ХХ століття. Дебютувала в 1883 році під час учителювання у родичів (Богемія). Цільова аудиторія – малолітня, неповнолітня, дорослі. Доведено, що вікова специфіка цільової аудиторії «впливає на вибір тематики, лінгвостилістичних засобів, особливості сюжетно-композиційної структури казки» [8, с. 62]. У цьому контексті казки Фріди Шанц є не тільки універсальними джерелами інформації, але й багатого досвіду.

Літературний доробок (1883–1929) нараховує понад 60 одноосібних і у співавторстві творів, наприклад: «*Unser Hausglück*» (співавторство, 1885), «*In der Feierstunde. Erzählungen für Mädchen von 8–12 Jahren*» (1886), «*Mit Ränzel und Stab. Eine Pensions- und Reisegeschichte*» (1887), «*Gedichte*» (1888) та ін. [9].

Емпіричний матеріал – 19 казок зі збірок «*Unter der Tanne*» [10] і «*Der flammende Baum. Neue deutsche Märchen*» [11], оцифрованих і доступних у межах німецького проекту «Гутенберг». Методом суцільного вибирання укладено експериментальну картотеку, загальний корпус якої становить 27 випадків (табл. 1).

Із табл. 1 видно, що колоронім *bunt* зустрічається відносно часто в більш ранній збірці «*Unter der Tanne*» (1904) і рідко в «*Der flammende Baum. Neue deutsche Märchen*» (1916). Така кількісна асиметричність може бути зумовлена вживанням гами кольорів, їхніх відтінків і поєднанням двох кольорів, наприклад: білий, золотисто-жовтий, золотий, зелений, кривавий, біло-зелений, червоний, чорний (*Die Glückserbse*), контрастним чер-

Таблиця 1

Кількісні показники колороніма *bunt*, за збірками казок Фріди Шанц «*Unter der Tanne*», «*Der flammende Baum. Neue deutsche Märchen*»

№ п/п	Назва казки, (збірка)	К-ть колоронімів
1	Der Mondschuster (Unter der Tanne)	2
2	Der goldene Reifen (Ibid.)	11
3	Die Frau Nachbarin (Ibid.)	2
4	Der Andenkenhändler (Ibid.)	0
5	Der Zwerg (Ibid.)	2
6	Die Spinnprobe (Ibid.)	1
7	Die Elfenpuppen (Ibid.)	0
8	Der flammende Baum (Der flammende Baum. Neue deutsche Märchen)	0
9	Das Bild der Mutter (Ibid.)	0
10	Das Wasser der Kraft (Ibid.)	1
11	Rotlocke (Ibid.)	1
12	Von der kleinen Meerjungfer, die falsch sang (Ibid.)	0
13	Rehaug (Ibid.)	0
14	Elfentanz (Ibid.)	1
15	Der Glasbläser von Murano (Ibid.)	2
16	Die Einzelmännchen (Ibid.)	0
17	Die Frau mit der Amethystenkette (Ibid.)	0
18	Wie das Märchen vom Rattenfänger weitergeht (Ibid.)	4
19	Die Glückserbse (Ibid.)	0
Σ		27

гуванням кольорів та їхніх відтінків: фіолетовий, білосніжний, ніжно фіолетовий, темно синій, чорний, золотий, темний, червонуватий, срібний, білий, зелений, рожевий, синій (Die Frau mit der Amethystenkette), нейтральністю і водночас прирощенням відтінків кольорів: блакитний, білий, срібно-блакитний, сірий (Die Einzelmännchen), насиченістю і неспектральністю кольорів: пурпурний, червоний, коричневий, синій, вогняний, коричнюватий, блакитний, молочний, білий (Rehaug), метафоричністю кольорів (Von der kleinen Meerjungfer, die falsch sang).

Домінування колороніму *bunt* у казці «*Der goldene Reifen*» пояснюємо через художній засіб зображення ідеальних образів щасливого дитинства напівсироти, материнської любові та працюючої жінки.

У зв'язку з обсягом статті зупинимося тільки на образі щасливого дитинства напівсироти (ОНС).

Напівсирота – це дитина, в якій фізично немає батька: він помер [10].

ОНС висвітлено з двох ракурсів: материнського й дитячого. З погляду матері – це врода 6-річного сина (*біляве кучеряве волосся, блакитні очі, ніжне шляхетне обличчя*), здоров'я (*рожеві щічки*), зовнішність (*чистий, неушкоджений одяг, черевики, халатик*), поведінка (*набожний, вдячний, слухняний*), збалансоване харчування з яскравого розмальованого посуду за столом, нова скатертина, охайне й м'яке дитяче ліжко, позитивні емоції (*радість, задоволення, спокій*), дзвінкий сміх, відсутність лиха (*русалка*), материнські обійми, поцілунки, лагідна розмова, міцний сон, комфорт і безпека з боку няньки, яскраві іграшки і, зрештою, статус принца. Дитина ж прагне не лише безмежної материнської любові, опіки, турботи, а й спільно проводити час, святкувати свій день народження,

гуляти селом. Сюди додаємо й соціальні стосунки, й коштовні подарунки від маловідомих людей, і гіперактивність, і зустріч поглядів за формулою «дитина – матір», і раціональну оцінку материнських почуттів, і жертвність матері. Описані ОНС релевантні зразкам для наслідування. Ці зразки відіграють велику роль у вихованні «нового успішного» чоловіка (НУЧ) у часи глибокої економічної та політичної кризи.

НУЧ зростає у сільській місцевості на межі світів: земляного й водного *In einem Dorf an einem tiefen, rauschenden Fluß*, горизонтального й вертикального *Jubelnd hob sie den Jungen dann immer hoch in die Höhe*, людського й міфічного *Wasserfrauen, die Nixe des Stromes*, «свого» й «чужого» *die fremde Frau, die fremde, weiße Frau*. Мешкає в невеличкій хатинці під гігантським деревом бузини *in die winzige Hütte unter dem riesigen Holunderbaum*, що згодом трансформується у дивний, прекрасний будинок із великим садом *in einem wunder-, wunderschönen Haus mit einem großen Garten*. Дотримується «нових» правил поведінки, що забороняють НУЧ: а) хуліганити *über Zäune in anderer Leute Wiesen und Gärten zu steigen*, б) пустувати з літніми людьми *mit armen Leuten Schabernack zu treiben*, в) руйнувати пташині гнізда *Vogelnester auszunehmen*, г) тощо *und solche Dinge mehr*. Є й категоричні заборони – наближення до річки *dem Flusse sollte er sich nie und niemals nahen*, гра на березі, купання в річці. Виняток із правил – відвідувати річку разом із матір'ю *auf der Mutter Hand*. Річку ототожнюють з небезпечним і водночас травматичним для психіки матері й дитини місцем. Негативна оцінка лежить у площині біологічної смерті дитини через переохолодження.

Поведінка й емоційний стан НУЧ змінюються щовечора: відмова від старих грубих іграшок на користь нових вишуканих, нехтування багатобарвністю «старого» світу, цікавість до біло-перламутрового, прозорого, сяючого відтінку «нового», відповідно, експерименти зі скакуваним рухом, констатація м'якості та міцності фізичної матерії, захист ідей через комунікативну стратегію (мовчання) або тактику (сварка), прояв негативних емоцій (злість, невдоволення, образа), моделювання «нового» світу на чолі з доброю чаклункою під водою, нудьга за ним, хворобливе переживання дистанціювання *Zu ihr; zu ihr! – Ja, die Sehnsucht des Kindes nach dem Wunderreich in der Wasserflut wurde von Tag zu Tag größer. Gerd war bald nicht mehr das gesunde blühende Kind von einst. Seine Bäckchen wurden immer schmaler und weißer, seine Augen immer leuchtender und größer. Er wachte oft mitten in der Nacht aus fieberhaften Träumen auf, in denen er das Reich der Nixe in leuchtenden Farben deutlich gesehen hatte*, втрата голови.

Механізм «лікування» хвороби – комплексний, включає в себе час (день народження), відтінок білого кольору (білосніжний), емоційний стан (гордість і щастя), заохочення (цінний подарунок від чаклунки) *Da stand Gerd im hellen, heißen Sonnenlicht vor der Tür, weiß wie Schnee, aber stolz und glücklich, sein Gesichtchen eitel Geburtstagsseeligkeit; einen Reifen hielt auch er in der Hand, einen goldenen, blinkenden, funkelnden Reifen*. Тут «материнські» кольори веселки – *червоний, помаранчевий, жовтий, зелений, блакитний, синій, фіолетовий (bunt)* – замінено на «чаклунські» відтінки білого кольору – *білосніжний та золотий*. За таких міркувань колір *bunt* є недостатнім для позначення відтінків природних кольорів веселки.

Виокремлюємо 4 лексико-семантичні підкласи колороніму *bunt*. Лексико-семантичний підклас (ЛСП) – це група слів зі

«спільними семантичними ознаками» [12, с. 89]. Розподіл лексичної семантики здійснюємо за класифікацією В.В. Левицького [13, с. 135–136], модифікуючи її у межах вихідних контекстів:

1. Люди: а) організований натовп дітей *Aus fernen, hohen Dachfenstern, von einsamen Feldstätten her, sahen etliche Leute in grausem Entsetzen, wie die bunte Schlange verschwand, wie die Felswand sich hinter dem letzten, blondlockigen Kinde wieder schloß* (Wie das Märchen vom Rattenfänger weitergeht).

2. Навколишній світ: а) флора 1.1 луки *Kein rauschender Wald überkleidete die schroffen, strengen Formen der Berge, weder lichtgrüne, buntdurchstichte Wiesen, noch freundliche Rebengärten bedeckten die Hänge und die Täler; kein Vogelsang, kein Tierruf, kein Menschtritt erscholl ...* (Der Mondschruster), 1.2 квіти *Große, prächtige Waldblumen, duftend und bunt, wie sie solche nie gesehen, ragten wie farbige Kerzen aus dem moosigen Grün* (Der Zwerg), 1.3 долини *grüne Matten, bunte Wiesen, schwere Felder, Obstaine und Schattenwald hätten die ganze Talbreite gefüllt* (Das Wasser der Kraft), б) фауна 1.1 метелики *Über den süßen Blüten dieser Wiese schwebten die schönsten bunten Falter; und wenn man still im Grase lag und lauschte, so hörte man vom Wald herüber das Hämmern des Spechtes und im Frühling das Locken der Nachtigall* (Der Mondschruster), 1.2 зяблик ... *da flog auch über ihnen ein buntfiedriger Sänger auf und pfiff: «Liebe Seele, freue dich, freue dich!»* (Der Zwerg).

3. Штучні речі (виріб людини): а) посуд *Ein Topfhändler hielt heute im Dorf, der hatte goldgelbe Schüsseln und Teller und Töpfchen mit großen, bunten Blumenmustern zum Verkauf; das Herz lachte einem bei ihrem Anblick, so lustig sahen sie aus* (Der goldene Reifen), б) гончарні вироби *Die bunte Tonware, die sie eben so freudig eingekauft hatte, war grob und häßlich gegen dieses perlmutterschillernde, kostbare Gefäß, auf dem Fische und Wasserpflanzen und Libellen in großer Zahl mit feinen, bunten Strichen wunderbar deutlich und niedlich nachgebildet waren* (Der goldene Reifen), в) келихи *Auf einer Insel im See, wohin ein bekränzt Boot die Kinder führte, wurde aus bunten Kristallbechern der Abendtrank getrunken* (Wie das Märchen vom Rattenfänger weitergeht), г) дитяча іграшка *Sie gab ihre letzten Pfennige hin für buntes Spielzeug* (Der goldene Reifen), р) колесо *Beim Krämer hatte sie gestern einen bunten Reifen gesehen, der freilich viel zu teuer war für ihre Armut* (Der goldene Reifen), *Eilig wurde im Vorübergehen der bunte Reifen gekauft. Der war so schön, alle sieben Regenbogenfarben waren darauf gemalt. Der mußte Gerd entzücken!* (Der goldene Reifen), д) дерев'яне колесо на паличці *Er sah den bunten Holzreifen, den die Mutter ihm brachte, gar nicht an* (Der goldene Reifen), е) ігрові жетони *Auf dem Tisch lag ein großer Bogen voll kleiner Bildchen und ein Haufen Zahlpfennige aus weißem und buntfarbigem Elfenbein ausgebreitet* (Die Frau Nachbarin), є) вази *Große Blumensträuße in bunten Vasen und viele Weinflaschen standen auf dem Tisch, vor dem einen Paar aber, das in der Mitte der großen Tafel saß, stand ein Myrtenstrauß* (Die Frau Nachbarin), ж) аксесуари: 1.1 хустки *Wenn sie mit ihren Eltern im Königswagen mit den vier goldgeschirrten Schimmeln durch die Städte fuhr, ging ein Jauchzen durch die Gassen, Blumen flogen durch die Lüfte, und bunte Tücher flatterten aus allen Fenstern* (Die Spinnprobe), з) порвані шпалери *Bröckelnde Reste schöner alter Stukkaturen schmückten noch die feuchte Decke, Fetzen bunter Tapete die kahlen, fahlen Wände* (Rotlocke), и) ліхтарики *Aus der Schenke*

des Dorfes und aus dem mit bunten Laternen geschmückten Schenkengarten erscholl Hochzeitsmusik (Elfentanz), і) національний одяг *Fackeln und edle Lampen erhellten den Markusplatz, und schöne Menschen in bunter, malerischer Tracht wogten lachend, schwatzend, sich fächelnd auf dem von Marmorpalästen und Säulenhallen umstandenen schönsten Platze der Welt hin und her* (Der Glasbläser von Murano), ї) знаряддя праці *Er setzte sich noch einmal mit der Glaspfeife und einem ganz besonders schönen, opalbunten Glasstab vor die Stichflamme* (Der Glasbläser von Murano).

4. Дії, процеси: а) малювання *Die bunte Tonware, die sie eben so freudig eingekauft hatte, war grob und häßlich gegen dieses perlmutterschillernde, kostbare Gefäß, auf dem Fische und Wasserpflanzen und Libellen in großer Zahl mit feinen, bunten Strichen wunderbar deutlich und niedlich nachgebildet waren* (Der goldene Reifen), б) виховання *Die Zwerge trieben es kunterbunt und hielten dabei doch unvermerkt die Kinder in Zügel und Maß* (Wie das Märchen vom Rattenfänger weitergeht), в) гра, харчування, заняття *Die Zwerge trieben es kunterbunt und hielten dabei doch unvermerkt die Kinder in Zügel und Maß. Das war bei Spiel und Mahl und Beschäftigung so* (Wie das Märchen vom Rattenfänger weitergeht).

Домінує ЛСП 3 – «Штучні речі» – 16 індексів. Колоронім реалізовано через прикметники, означені артиклі, відносні займенники. Прикметники вживають у повній формі, тобто відмінюють, змінюють за родами й числами, узгоджують з означуваним іменником у роді, числі, відмінку, наприклад: ч. р., одн., Н. *bunte*, Д. *opalbunten*, З. *bunten*, ч. р., мн., Д. *bunten*, ж. р., одн., Н. *bunte*, Р. *bunter*, Д. *bunter*, ж. р., мн., Д. *bunten*, с. р., одн., Д. *buntfarbigem*, З. *buntes*, с. р., мн., Н. *bunte*, Д. *bunten*. Означені артиклі замінюють іменник з прикметником *bunt* у повній формі. Йдеться про ч. р., одн., Н. *Der*. Стосовно відносних займенників, вони вводять підрядні означальні речення, виконуючи роль сполучника та члена речення, змінюються за відмінками: *die* – ж. р., одн., З., *den* – ч. р., одн., З.

Відносно частотною є ЛСП 2 – «Навколишній світ» – 5 індексів. За частиномовним критерієм цей ЛСП поділяємо на два різновиди: 1) прикметник *bunt, bunte, bunten, buntfiedriger*, 2) особлива форма дієслова (дієприкметник II) *buntdurchstichte*, які функціонують у повній формі.

До непоширених належать: ЛСП «4. Дії, процеси» – 3 випадки, «1. Люди» – 1 випадок. Прикметник *kunterbunt* (ЛСП 4) зазнає функціональної переорієнтації, тобто вживається як прислівник із денотативним значенням «потураючи» та вказівний займенник *Das* «це», зі свого боку прикметник *bunt* (ЛСП 1) отримує додаткове семантичне навантаження, що розкривають через стилістичний прийом порівняння *wie die ... Schlange*. Зіставляють швидку ходьбу організованого натовпу дітей і повзання гадюки в гірському просторі, з другого боку, колір дитячого одягу і візерунок рептилії. Швидка ходьба розігриває дитячий організм, темний колір одягу зберігає виділене тепло [14; 15].

Висновки й перспективи подальших пошуків. Розгляд проблеми семантичних особливостей колороніму *bunt* дозволяє з певним застереженням стверджувати, що узуальне значення сучасного *bunt* ширше, ніж його текстове значення у першій половині ХХ століття. Зафіксовано 27 випадків уживання *bunt* і його похідних у 19 автентичних джерелах. Семантику колороніму *bunt* систематизовано й угруповано в чотири ЛСП:

«1. Люди», «2. Навколишній світ», «3. Штучні речі», «4. Дії, процеси». Доведено актуальність ЛСП 3 і 2 та потенційність ЛСП 4 і 1. Підтверджено ідею семантичного зв'язку мови з позамовними й мовними чинниками.

Перспективи подальших пошуків убачаємо в зіставному аналізі семантики німецькомовного *bunt* та українськомовного *строкатий*.

Література:

- Кириченко А.І. Лексико-семантичні та стилістичні особливості функціонування колоронімів (на матеріалі творів Саба-хаттіна Алі) : кваліфікаційна робота магістра з тюркської філології. Київ: КНЛУ, 2022. 90 с. <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/2726?show=full>
- Чернявська Я.О. Концепт колір як елемент картини світу та особливості перекладу англійських фразеологічних колоронімів українською мовою : кваліфікаційна робота магістра з германської філології. Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2022. 117 с. <https://ir.nmu.org.ua/server/api/core/bitstreams/6af1aa3e-3753-430c-a9c1-a773f8da85c7/content>
- Грон Ю.Г. Лексико-семантичні особливості фразеологізмів із кольором чорний у англійській мові. *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»*. 2019. № 6. С. 39–43.
- Лук'янець Г. Колоронімні комплекси в англійській Інтернет-новинах як засоби апелювання до етосу. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство*. 2016. Вип. 5. С. 51–56.
- Ніколова О.Л. Дослідження фразеологічних одиниць із компонентом найменування кольору. Колороніми «червоний» та «чорний» у складі українських фразеологізмів (червоний – то любов, а чорний – то журба!). *Наукові записки. Серія Філологічні науки*. 2025. Вип. 2 (213). С. 326–332.
- Wahrig. Wörterbuch der deutschen Sprache. München: Deutscher Taschenbuch Verlag, 2012. 1152 S.
- Яковлева А.М., Кошечкіна Т.М. Сучасний тлумачний словник української мови. Харків: Навчальна література. 2020. 672 с.
- Цапів А.О. Казка як жанр літератури для дітей: текст-типологічне дослідження. *Закарпатські філологічні студії*. 2018. Вип. 3. Т. 2. С. 58–62.
- Wikipedia. Frida Schanz. URL: https://de.wikipedia.org/wiki/Frida_Schanz
- Schanz F. *Unter der Tanne*. Stuttgart: Verlag von Levy & Müller. 1904. URL: <https://www.projekt-gutenberg.org/schanz/untertan/untertan.html>
- Schanz F. *Der flammende Baum. Neue deutsche Märchen*. Berlin und Wien: Ullstein & Co Verlag. 1916. URL: <https://www.projekt-gutenberg.org/schanz/flammend/flammend.html>
- Кійко С.В. Запозичення з латини в сучасній німецькій мові. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*. 2009. Вип. 45. С. 89–94.
- Левіцький В.В. Статистическое изучение лексической семантики. Київ: УМК ВО, 1989. 155 с.
- Гірська гадюка. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D1%96%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B3%D0%B0%D0%B4%D1%8E%D0%BA%D0%B0
- Лисичкіна Л. Які кольори одягу збережуть прохолоду тіла в спеку: киянам варто знати не тільки про білий. *Big Kyiv*. 2024. URL: <https://bigkyiv.com.ua/yaki-kolory-odyagu-zberezhut-proholodu-tila-v-speku-kyuanam-var-to-znaty-ne-tilky-pro-bilyj>

Romanova N. Semantic features of the coloronym *bunt* (based on the fairy tales of Frida Schanz)

Summary. The article is dedicated to the memory of the popular German writer and translator of the first half of the last century, Frida Schanz (1859–1944). Her creative output includes over 60 solo and co-authored works for children and youth (1883–1929). Particular attention is paid to the semantics of the coloronym *bunt*, which in the textual fabric acquires a certain philosophical and aesthetic meaning, indirectly indicating the opposition of the appearance of the poor and the wealthy, the old and the new world, earthly and extraterrestrial life, and also manifests the brightness of rural flora and (mountain) fauna, rural existence and life, actions and processes of the mythical world. Participates in the creation of ideal images of a happy childhood of a half-orphan, maternal love, and a working woman. The emergence of “ideal images” is due to rapid socio-economic and political changes. We found out that variegated color is superimposed on the colors of the rainbow and the pattern of the mountain viper, but does not take into account their shades. It occupies an intermediate level between the colors green and brown. The usual meanings of the modern term’s “bunt” in German and “motley” in Ukrainian are highlighted. National and cultural differences are traced, respectively. The common meaning of *bunt* is broader than its textual meaning in the first half of the 20th century. The continuous sampling method yielded 27 cases of the use of *bunt* and its derivatives. Empirical material – 19 authentic fairy tales by the writer, digitized within the framework of the German project “Gutenberg”, included in the collections “Unter der Tanne” (1904) and “Der flammende Baum. Neue deutsche Märchen” (1916). The semantics of the coloronym *bunt* is systematized and grouped into four lexical-semantic subclasses: “1. People”, “2. The surrounding world”, “3. Artificial things”, “4. Actions, processes”. The results of the study prove the relevance of lexical-semantic subclasses 3 and 2 and the potential of lexical-semantic subclasses 4 and 1. The idea of the semantic connection of language with extralinguistic and linguistic factors is confirmed. The part-of-speech classification of the phenomenon is equivalent to the full-meaning parts of the German language: adjective, pronoun, verb (special form), adverb, and the incomplete-meaning parts: masculine definite article, singular, nominative case.

Key words: Frida Schanz, motley, fairy tales, semantics, coloronym *bunt*, lexical-semantic subclass.

Дата першого надходження статті до видання: 16.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 18.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.04.2026